

Генерал-мајор др Митар Ковач,
начелник Управе за планирање и развој

Изградња модерне војске

Управа за планирање и развој (Ј-5) у Генералштабу Војске Србије, надлежна за планирање употребе војске и њено опремање, за пројектовање организације и припрему мобилизације, представља матицу осмишљавања визије наше војске. Та визија, међутим, ограничена је не само хроничном беспарицом већ и све већим јазом између ургентних потреба и тренутних могућности. О дугорочним жељама и настојањима војне науке такође брине Управа за планирање и развој, да се тај јаз превазиђе, нарочито у времену немаштине

На челу Управе за планирање и развој последњих година налази се генерал-мајор др Митар Ковач, врхунски војни интелектуалац који и од себе и од својих сарадника свакодневно тражи наизглед немогуће – да Војску Србије сврстају у ред моћних и ефикасних

армија, спремних да одговоре изазовима из њене три мисије, прокламоване доктринарним документима.

□ *Господине генерале, у досадашњем раду чему сте поспећивали највише пажње?*

– Бројне функције Управе за планирање и развој обухватају превен-

тивно планирање употребе Војске, учешће у планирању одговора на кризе, израду стратегијско-оперативних процена од значаја за употребу Војске, пројектовање састава и организацијских целина и дефинисање елемената организацијског развоја команди и јединица, праћење и анализу организацијских поступака и промена у командама и јединицама Војске, учешће у изради докумената и прописа из области организације, дефинисање елемената мобилизацијског развоја команди и јединица, планирање и организовање мобилизације Војске...

Поред тога, наша управа израђује план научноистраживачке делатности и план опремања средствима наоружања и војне опреме (НВО) за Војску Србије, програмска докумената за развој и модернизацију средстава НВО, учествује у верификацији њиховог квалитета, планира, организује, руководи и контролише реализацију задатака Техничког опитног центра... Све су то задаци који заслужују једнаку пажњу.

□ *Који су даљи њравци развоја организације Војске Србије?*

– Садашња организација Војске Србије обезбеђује повољне услове за њено функционисање и развој. Међутим, у наредном периоду потребно је наставити са оптимизацијом организације како би се обезбедила ефикасност и ефикасност у функционисању. Од 2011. до 2015. године приоритетни задаци даљег развоја организа-

ције су доградња постојеће организационе структуре Војске Србије, оптимизација броја нивоа командовања-руковођења и прецизно утврђивање надлежности свих организационих целина. У периоду од 2016. до 2020. године тежиште ће бити на усклађивању нове мирнодопске и ратне формације Војске Србије са променама у безбедносном окружењу.

Током оба та периода развоја Војске Србије нарочита пажња биће усмерена ка даљој изградњи оперативних способности потребних за извршавање задатака из мисије одбране Републике Србије од оружаног угрожавања споља. Поред тога, Војска Србије развијаће и оперативне способности за учешће у изградњи и очувању мира у региону и свету, као и за подршку цивилним властима у супротстављању претњама безбедности.

□ *Како се ѡланира ѡѡуна раѡних јединица у Војсци Србије?*

– Припреме и извршење мобилизације заснивају се на утврђеним безбедносним интересима и потребама одбране. У сарадњи са центрима Министарства одбране за локалну самоуправу припреме се, на свим нивоима командовања, усклађују по задацима, носиоцима њиховог извршавања, месту и времену. Један од извора популарних ратних јединица и планског подмађивања представљају и војници на добровољном служењу војног рока, који пружају повољније могућности за

пријем професионалних војника и припадника активне резерве, која ће се у наредном периоду уводити у Војску Србије. Концепт активне резерве је заживео, а утврђују се конкретна решења око бројне величине и јединица у којима ће се ангажовати припадници активне резерве.

□ *Каква су искуства страних армија у области ѡѡуне раѡних јединица лицима из резервног састава?*

– Наша досадашња искуства и искуства савремених страних армија показују потребу да државни органи, допуном нормативних и законских аката, створе и изграде повољније могућности вредновања ангажованих лица у резервном саставу. На тај начин би се, кроз одавање признања, одређених припадности и привилегија, повећао ниво мотивисаности за ангажовање у резервном саставу. Сматрамо да је потребно утврдити и нормативно уредити статус лица у резервном саставу у складу са националним потребама и решењима у савременим професионалним војскама.

□ *Можеће ли украѡко објасниѡи ѡроцес ѡпремања Војске Србије?*

– На основу идентификованих изазова, ризика и претњи безбедности, ставова утврђених у стратегијско-доктринарним и нормативним документима, преузетих међународних обавеза и планова развоја система одбране (дугорочних и средњорочних) Војска Србије израђује предлог средњорочног плана опремања, с акцентом на набавци сложених борбених система, којима се постиже правовремени развој оперативних и функционалних способности. Овде је потребно напоменути да, у складу са Правилником о опремању, за планирање набавке одређене врсте опреме морају постојати неопходна програмска докумената, верификована на различитим нивоима одлучивања. На основу одобреног Плана набавки добара, услуга и радова, тактички носиоци за средства наоружања и војне

ЦИЉЕВИ ПАРТНЕРСТВА

У Министарству одбране и Војсци Србије тренутно се имплементира 42 циља партнерства, на чему су свакодневно ангажовани велики потенцијали Генералштаба и обе видовске команде. Наш циљ је изградња способности и одговарајућег степена интероперабилности јединица и команди у складу са стандардима НАТО.

Све те активности ће посебно доћи до изражаја када Србија буде пуноправна чланица ЕУ, јер ће се тада и на њу односити обавезе дефинисане у Заједничкој одбрамбено-безбедносној политици ЕУ. Достицање Циљева партнерства и интензивна сарадња са оружаним снагама земаља чланица ЕУ доприноси изградња оперативних и функционалних способности које ће бити потребне јединицама и припадницима Војске Србије.

опреме, односно надлежне управе и команде видова, преко Управе за планирање и развој, достављају захтеве за набавке, са потребним спецификацијама Управи за снабдевање Сектора за материјалне ресурсе, која проводи поступке набавки.

Након набавке узорака средстава наоружања и војне опреме следе сложене процедуре испитивања и усвајања у наоружање и војну опрему Војске Србије. Када се заврши процес испитивања и усвајања приступа се уговарању планираних количина. У опремању Војске Србије тежиште је на ангажовању научноистраживачких и производних капацитета Србије, док се приликом набавке средстава из увода предност даје понудама које укључују трансфер технологије и упошљавање наших привредних капацитета.

□ *Овде не можемо избећи питање колико се новца издваја за опремање Војске Србије?*

– За опремање Војске Србије у текућој години из буџета Републике Србије опредељена су финансијска средства у износу од 4.027.482.000,00 динара, односно са приходима 4.680.683.000,00, што износи око 9,2 посто превиђених финансијских средстава за финансирање Министарства одбране. Од почетка године изменама су умањена финансијска средства из буџета за ову намену у износу од 497.180.000,00 динара.

Опредељеним финансијским средствима може се извршити опремање само основним средствима НВО, неопходним за функционисање и одржавање достигнутог степена оперативне способности ВС.

□ *Којом врстом наоружања се тренутно опрема Војска Србије?*

– У овој години тежиште опремања Војске Србије усмерено је на набавку 15 школских авиона „ласта“, система за електронско извиђање, снабдевање јединица по пројекту „Модел опремања војника пешадије М21“, набавку телекомуникационе и информатичке опреме, опреме за де-

МОДУЛАРНИ ПРИНЦИП

Војска Србије је уређена по модуларном принципу савремених армија, при чему је основна модуларна јединица батаљон и јединице истог ранга, са различитим степеном развијености. Структурно се дели на видове, родове и службе, а функционално организује у команде, јединице и установе на стратегијском, оперативном и тактичком нивоу. Команде, јединице и установе видова, родова и служби организују се у снаге за реаговање, главне одбрамбене снаге и снаге ојачања. Те промене омогућиле су интероперабилност Војске Србије и њену способност да изводи ефективну обуку и вежбе са оружаним снагама других земаља.

кларисане јединице, оптоелектронских средстава, муниције, УБС и почетак опремања фамилијом теренских возила ФАП. За првих осам месеци, на основу склопљених уговора, Војсци Србије испоручено је шест авиона „ласта“, који су изазвали велику пажњу јавности на недавном аеро-митингу, око 3.000 комада аутоматских пушака 5,56 mm са одговарајућом количином муниције, летачка опрема, опрема за сузбијање демонстрација, сензори радиолошке детекције, део опреме за декларисане јединице и јединице за учешће у мултинационалним операцијама.

И ове године, као и протеклих година, значајна финансијска средства ангажована су за набавку муниције и појединих средстава НВО из наменске индустрије, чиме Војска Србије директно утиче на обнову технолошких капацитета и развој наших предузећа.

□ *Када се планира набавка сложених борбених система и како се планира финансирање?*

– Имајући у виду економске могућности Србије, определили смо се за концепт модернизације сложених и скувих борбених система које већ поседујемо. Тренутно се реализује модернизација дела ракетних система за противваздухопловна дејства и њихових осматрачких елемената, радара ВОЈИН, опреме у артиљеријским и тенковским јединицама, конверзија возила БОВ-1 и БОВ-3 у командна, извиђачка и артиљеријска. У наредном периоду реализоваћемо и модернизацију авиона „галеб Г-4“. Поред тога, редовним финансирањем из буџета наставићемо са опремањем јединица савременом опремом војника (модел 21), набавком савремених телекомуникационих и информатичких система, опремањем специјалних и декларисаних јединица и јединица за мултинационалне операције.

Набавке сложених борбених система, планиране Дугорочним планом развоја система одбране, реализују се у областима где модернизација не може дати жељени резултат. То се пре свега односи на борбене ваздухоплове, ракетне системе за противваздухопловна дејства, опрему за Центар за контролу суверенитета ваздушног простора, радаре ВОЈИН и дело телекомуникационих и информатичких уређаја ради интеграције у јединствене командно-информационе систем Војске. Наведене набавке не могу се реализовати редовним финансирањем из буџета. Кроз планска документа Војска исказује потребе за финансирањем, а надлежне државне институције утврђују конкретне аранжмане набавке, односно начин финансирања. ■

Душан ГЛИШИЋ